

Autoreferat

1. Dane personalne

Małgorzata Olczak

adiunkt

Zakład Nauk Humanistycznych

Instytutu Nauk Społecznych i Zarządzania Technologiami

Wydział Organizacji i Zarządzania

Politechnika Łódzka

ul. Wólczańska 223

90-924 Łódź

2. Wykształcenie i stopnie naukowe

doktorat

2004 – stopień: *doktor nauk humanistycznych*, specjalność: *pedagogika* uzyskany na Wydziale Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

- rozprawa doktorska pt.: *Trening twórczości jako współczesna i efektywna forma wychowania przez sztukę*

wyższe

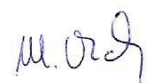
1990 – stopień: *magister sztuki*, uprawnienia: *pedagogiczne* uzyskany na Wydziale Wychowania Plastycznego w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Pięknych w Łodzi (obecnie: Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego)

- praca magisterska pt.: *Kompozycja w dziele sztuki a integracja osobowości*;
- praca magisterska z malarstwa pt.: *Ambiwalencja martwej natury*

średnie

1984 – tytuł: *technik sztuk plastycznych*, specjalność: *wystawiennictwo* uzyskany w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych w Łodzi (obecnie: Zespół Sztuk Plastycznych im. Tadeusza Makowskiego)

- praca dyplomowa pt.: *Opracowanie projektu scenografii i projektów kostiumów do bajki „Kopciuszek”*

3. Dodatkowe szkolenia

1996 – *świadcstwo ukończenia studiów podyplomowych* uzyskane na Studiach Podyplomowych w zakresie Pedagogiki Myślenia Twórczego organizowanych przez Zakład Metodologii i Pedagogiki Twórczości Instytutu Pedagogiki na Wydziale Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

- praca dyplomowa pt.: *Plastyka w menedżerskim treningu twórczości*

2002 – szkolenie w zakresie projektowania, przygotowania i wdrażania w tok dydaktyczny szkolny *ścieżek edukacyjnych* na poziomie gimnazjalnym i licealnym, organizowane przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego

2004 – szkolenie w zakresie projektowania, przygotowania i wdrażania *planu wynikowego*, organizowane przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego

4. Dotychczasowe zatrudnienie w jednostkach naukowych

2008/aktualnie – podjęcie pracy na *Politechnice Łódzkiej*, prowadzenie wykładów i ćwiczeń z przedmiotów:

- *pedagogika*
- *przedmioty humanizujące*: podstawy psychologii i socjologii, psychologia społeczna, psychologia zarządzania, psychologia miasta, społeczne i humanistyczne aspekty pracy, dylematy współczesnego człowieka, socjologia

2008/2010 – podjęcie pracy na *Podyplomowych Studiach Pedagogicznych Politechniki Łódzkiej*, prowadzenie wykładów i ćwiczeń z przedmiotu:

- *metodyka przedmiotów zawodowych*

2007/2011 – podjęcie pracy w *Wyższej Szkole Kupieckiej* w Łodzi, prowadzenie wykładów i zajęć ćwiczeniowych z przedmiotów:

- *wprowadzenie do pedagogiki*,
- *kierunki współczesnej pedagogiki*,
- *wychowanie przez sztukę*,
- *pedagogika zabawy*,
- *animacja społeczno-kulturalna*,
- *podstawy statystyki w badaniach pedagogicznych*,
- *autoprezentacja*,
- *seminarium dyplomowe* (kierunek: resocjalizacja, oświata dorosłych)

2005/2008 – podjęcie pracy w *Wyższej Szkole Edukacji Zdrowotnej* w Łodzi, prowadzenie wykładów i zajęć ćwiczeniowych z przedmiotów:

M. Orłowski 2

- *współczesne teorie wychowania,*
- *teoretyczne podstawy wychowania,*
- *pedagogika twórczości,*
- *projektowanie działań edukacyjnych,*
- *wychowanie przez sztukę,*
- *wiedza o kulturze,*
- *arteterapia,*
- *aktywność twórcza,*
- *komunikacja interpersonalna,*
- *seminarium dyplomowe (kierunek: resocjalizacja, oświata dorosłych)*

1996/2004 – rozpoczęcie pracy w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, prowadzenie zajęć z przedmiotu:

- *Myślenie i działanie twórcze* (na wydziałach: pedagogika, informatyka, filologia angielska, filologia niemiecka, zarządzanie)
- *Twórcze Rozwiązywanie Problemów* (Podypłomowe Studia Pedagogiki Twórczości)

5. Osiągnięcie naukowe wynikające z art. 16 ust. 2 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.)

Jako szczególne osiągnięcie, o którym mowa w art. 16 ust. 2 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.) wskazuję zwartą publikację książkową pod tytułem:

***Jakość dostrzegania problemów i zadań poznawczych
– istotny czynnik wychowania do twórczości.***

T3/ZOOM techniką wspomagania rozwoju myślenia twórczego uczących się

wyłącznego autorstwa Małgorzaty Olczak, wydaną w Łodzi, w roku 2013, nakładem Wydawnictwa Politechniki Łódzkiej, w serii Zeszyty Naukowe Nr 1113, Rozprawy Naukowe, Z. 470 (ISSN 0137-4834).

Autorska technika T3/ZOOM, przedstawiona w rozprawie habilitacyjnej, jest techniką dostrzegania problemów i zadań poznawczych. Polega na penetrowaniu sytuacji wyjściowej w celu wyszukania problemów/zadań poznawczych, mogących w dalszej części procesu twórczego rozwiązywania problemów być przedmiotem poszukiwania rozwiązań.

Penetrowanie sytuacji wyjściowej w technice T3/ZOOM odbywa się w dwóch kierunkach. Kierunek polegający na wgłębianiu się w sytuację wyjściową, dostrzeganiu szczegółu danej sytuacji wyznaczony jest przez „szkło powiększające”. Kierunek

M. Olczak ³

pozwalający na oglądanie sytuacji wyjściowej w szerszej perspektywie, by nie rzecz globalnie, wyznacza „obiektyw szerokokątny”.

Dla uporządkowania dostrzegania problemów/zadań poznawczych do każdego kierunku penetrowania sytuacji wyjściowej wprowadzono trzy wglądy. Mamy więc pierwszy wgląd – spojrzenie na sytuację: „to, co widać na pierwszy rzut oka”, mamy i drugą odsłonię sytuację: „to, co mniej widoczne”, a także trzeci wgląd w sytuację: „to, czego nie widać, a na pewno jest”.

T3/ZOOM będąc techniką dostrzegania problemów i zadań poznawczych, obejmuje jedynie wąski fragment procesu rozwiązywania problemów. „Lokalizacja” techniki przypada na pierwszy etap fazy przygotowawczej twórczego rozwiązywania problemów, który związany jest z wychyceniem, wykryciem problemu/zadania. Znacząca liczba znanych i stosowanych technik, a nawet i metod, dotyczy drugiej fazy procesu twórczego rozwiązywania problemów, tzn. fazy odnoszącej się do generowania pomysłów rozwiązań określonego już problemu lub zadania. W tym świetle T3/ZOOM jest się techniką nową, cenną i znaczącą, bo wzbogacającą niewielki repertuar możliwych do dostrzegania problemów i zadań technik.

Warto podkreślić, iż znawcy przedmiotu wyrażają opinię, że współcześnie o wiele ważniejsze staje się dostrzeganie i definiowanie nowych lub redefiniowanie starych problemów/zadań poznawczych aniżeli ich rozwiązywanie, gdyż to właśnie dostrzeganie problemów/zadań przyczynia się do rozwoju nauki.

T3/ZOOM stała się przedmiotem badań empirycznych. Badaniom nie poddawana była *sensu stricto* skuteczność T3/ZOOM, ponieważ – jak twierdzi M. Łobocki – takie działanie jest dostrzegalne w toku zwykłej obserwacji. Sednem badań stało się porównanie nowej techniki z technikami, nazwanymi w pracy porównawczymi, oraz następstwa, jakie w obliczu stosowania techniki mogą pojawić się w obszarze edukacyjnym. W eksperymencie wstępnym T3/ZOOM pełniła rolę narzędzia stymulującego dostrzeganie problemów do zrealizowania metodą projektów, w eksperymencie właściwym służyła poszukiwaniu zadań poznawczych do rozwinięcia w pracy licencjackiej. W obu przypadkach stanowiła zaczyn twórczości podmiotowej badanych dorosłych, kształcących się.

Doniosłe znaczenie dla pracy miały badania „uzupełniające” eksperymentu właściwego. Wykazano w nich realne następstwo zastosowania nowej techniki, tzn. na podstawie opinii promotorów wskazano liczbę dostrzeżonych zadań poznawczych włączonych do prac licencjackich, a na podstawie oceny jurorów – stopień wykorzystania zadań poznawczych w tychże pracach. Stopień wykorzystania zadań poznawczych w pracach dyplomowych, z których korzystali niezależni jurorzy, opracowano na podstawie poziomów twórczości technicznej G. S. Altszullera.

Na podstawie uzyskanych wyników z przeprowadzonych badań można stwierdzić, iż technika T3/ZOOM służy:

- po pierwsze – dostrzeganiu problemów i zadań poznawczych, choć obszar jej zastosowania jest ograniczony do obszaru zadań pragmatycznych,
- po drugie – rozwijaniu twórczości podmiotowej, czego przykładem są zajęcia koła plastycznego (SP nr 30, Łódź), zajęcia z przedmiotu filozofia (I LO, Łódź), Letnia Akademia Kreatywności (WSEZ, Łódź), zajęcia w ramach przedmiotu „Projektowanie działań edukacyjnych” (WSEZ, Łódź), zajęcia w ramach przedmiotu

M. Orzech 4

humanizującego (PŁ) oraz prace licencjackie (PŁ) powstałe w wyniku dostrzeżenia za pośrednictwem T3/ZOOM doniosłego dla studenta zadania poznawczego.

Wyniki badań zostały przedłożone Kierownikowi Zakładu Nauk Humanistycznych oraz Dziekanowi Wydziału Organizacji i Zarządzania PŁ, gdyż zostaną wykorzystane do rozwoju Wydziału, wzbogacenia oferty kształcenia. Zainteresowanie techniką podzielili nauczyciele akademicy PŁ, możliwością jej wprowadzenia w cykl zajęć seminaryjnych (dla odkrywania przez studentów zadań poznawczych, będących nicią przewodnią ich prac dyplomowych), wykładów problemowych, laboratoriów, zajęć typu ćwiczenia.

6. Pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze

A) POZYCJE KSIĄŻKOWE

Pomijając publikację książkową pt. *Trening twórczości – współczesna i efektywna forma wychowania przez sztukę* (ISBN 978-83-7308-962-4), wydaną w 2009 nakładem Oficyny Wydawniczej „Impuls” w Krakowie, w całości opartą na materiałach rozprawy doktorskiej, kolejną ważną pozycją książkową z mojego dorobku jest pozycja:

Podmiotowy i twórczy wymiar wychowania politechnicznego

opublikowana w 2012 roku, nakładem Wydawnictwa Politechniki Łódzkiej w Łodzi (ISBN 978-83-7283-500-0).

Książka ta w głównej mierze przeznaczona jest dla studentów uczelni technicznych, zwłaszcza kierunku „Edukacji informatyczno-technicznej”, a więc odbiorców nie obeznanych z tematyką pedagogiczną, jej podstawowymi pojęciami i teoretycznymi ustaleniami.

Problematyka książki krąży wokół wychowania politechnicznego wskazując, iż wychowanie politechniczne realizuje funkcje socjalizacyjną i emancypacyjną wychowania. Zaznaczono również wymiar podmiotowy wychowania politechnicznego, odwołując się do refleksji teoretycznej o wychowaniu podmiotowym i do cech sytuacji podmiotowej wg A. Tchorzewskiego. Ankieta przeprowadzona wśród studentów Wydziału Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów, kierunku Edukacji informatyczno-technicznej Politechniki Łódzkiej, dowodzi, iż wychowanie politechniczne, realizowane m.in. na drodze oddziaływań kształceniowych, buduje sytuacje podmiotowe, wyzwala generatywność, optymizm, zaufanie do siebie, selektywność, poszukiwanie przyczynowości (cechy sytuacji podmiotowej).

Wychowanie politechniczne, poprzez oddziaływania kształceniowe, wkracza także w obszar twórczości – twórczości rozumianej jako dzieło/dokonanie twórcze, proces twórczy, osobę/osobowość twórczą oraz warunki sprzyjające tworzeniu. Treści teoretyczne wzbogacono badaniami własnymi. I tak, gdy mowa o twórczości jako dokonaniu twórczym, zaprezentowano wyniki badań – analizę prac licencjackich i magisterskich pod kątem ich twórczego charakteru. Na potrzeby analizy ustalono stopnie twórczości – „obiektywne wskaźniki jakościowe”, mające swoje odniesienie i uzasadnienie teoretyczne. Gdy mowa o warunkach sprzyjających twórczości zaprezentowano wyniki badań, które uzyskano

M. Orłowski 5

w wyniku przeprowadzenia wywiadów niestandardyzowanych wśród 18 nauczycieli akademickich PL.

Konstatacja przedłożonych treści i wyników badań dała podstawy wystosowania postulatów dotyczących podniesienia jakości kształcenia politechnicznego, mogących zainteresować nie tylko studentów, ale i nauczycieli akademickich, jeśli swoją uwagę skierują na podnoszenie kompetencji pedagogicznych – dydaktycznych.

Wyniki badań zaprezentowano w zawężonym wymiarze – intencją autorki jest bowiem ich poszerzenie i pogłębienie.

Kolejną pozycją książkową, znaczącą dla dorobku naukowego autorki, jest pozycja pt.

Postawa twórcza
Zestaw ćwiczeń kształcących umiejętności postawy twórczej
na lekcjach plastyki i techniki w szkole podstawowej

wydana w 2011 roku, nakładem Novae Res – Wydawnictwo Innowacyjne w Gdyni (ISBN 978-83-7722-106-8).

Opisywana pozycja książkowa pełni rolę poradnika metodycznego dla nauczycieli prowadzących przedmioty: plastyka, technika w szkołach podstawowych. Jej odbiorcami mogą być również wychowawcy świetlicowi szkolni i środowiskowi, animatorzy, modelatorzy oraz studenci odpowiednich kierunków pedagogicznych.

Kierując się ustaleniami teoretycznymi o postawie twórczej, wychowaniu przez sztukę, wychowaniu przez pracę i ogólnotechnicznym zaproponowano zestawy autorskich ćwiczeń kształtujących postawę twórczą. Ćwiczenia te dostosowano tematycznie do zagadnień podejmowanych na lekcjach plastyki (w klasach: IV, V, VI) i techniki (w klasach: IV, V) w szkole podstawowej. Są zatem – jak sędzę – cennym uzupełnieniem programów nauczania tych przedmiotów do bezpośredniego zaadoptowania przez nauczycieli przedmiotowych lub równie cenną inspiracją dla nich do samodzielnego komponowania nowych ćwiczeń.

Cenną dla autorki pozycją książkową jest książka pt.

Warsztaty samodoskonalenia
Zestaw ćwiczeń i zadań poznawczych
do wybranych zagadnień z przedmiotów humanizujących
(dla studentów uczelni technicznych)

opublikowana w 2009 roku, nakładem Wydawnictwa Politechniki Łódzkiej w Łodzi (ISBN 978-83-7283-314-3).

To podręcznik przygotowany głównie z myślą o studentach uczelni technicznych, w tym Politechniki Łódzkiej, którzy zechcą samodzielnie rozwijać własne umiejętności i dyspozycje, oraz dla nauczycieli akademickich tychże uczelni, prowadzących tzw. przedmioty humanizujące. Odbiorców upatruje się także wśród studentów studiów wyższych pedagogicznych, instruktorów prowadzących wszelkiego rodzaju kursy kompetencyjne.

Podstawą *Warsztatów samodoskonalenia* jest rozwijająca i umacniająca się tendencja współczesnego kształcenia nastawiona nie tylko na przekazywanie wiedzy specjalistycznej, ale i na świadome przedsięwzięcie działań nastawionych na kształtowanie umiejętności i dyspozycji. Najlepszym dowodem tak pojętej idei współczesnej edukacji na szczeblu

M. Orłowski 6

wyższym jest choćby zmiana orientacji w wymaganiach stawianych przyszłym pracownikom – dzisiaj odchodzi się od tego, co tradycyjnie nazywano kwalifikacjami zawodowymi. W ich miejsce wprowadza się natomiast termin kompetencje.

Podręcznik zawiera celowo dobrane zestawy ćwiczeń i zadań poznawczych, budujące kolejno:

- trening komunikacji interpersonalnej,
- trening tworzenia grup i zespołów zadaniowych,
- trening inteligencji emocjonalnej,
- trening motywacji i woli,
- trening umiejętności twórczych,
- trening twórczego rozwiązywania problemów i zadań poznawczych,
- trening wyznaczania celów i sprawności działania.

Do „treningu twórczego rozwiązywania problemów i zadań poznawczych” włączono ćwiczenie zawierające autorską technikę dostrzegania problemów i zadań poznawczych T3/ZOOM.

Każdy z treningów poprzedzony jest wprowadzeniem teoretycznym odnoszącym się do danego zestawu ćwiczeń, aby z większym rozumieniem problematyki podjąć się rozwiązywania ćwiczeń i zadań (czy to samodzielnie, czy to podczas zajęć na uczelni).

Każdy z treningów uzupełniono także zestawem pytań stymulujących: z jednej strony – indywidualną refleksję nad kondycją własnych dyspozycji i umiejętności, z drugiej strony – analizę rozwiązań ćwiczeń.

Podręcznik wykorzystywany jest podczas zajęć prowadzonych przez autorkę oraz jej kolegów z Zakładu Nauk Humanistycznych Politechniki Łódzkiej.

Kolejną pozycją książkową jest

Trening twórczości – współczesna i efektywna forma wychowania przez sztukę opublikowana w 2009 roku, nakładem wydawnictwa „Impuls” (ISBN 978-83-7308-962-4).

Rozprawa doktorska dotyczyła sprawdzenia skuteczności oddziaływania, kształcenia i rozwijania dyspozycji związanych z myśleniem twórczym dzięki autorskiemu treningowi twórczości – Treningowi Myślenia Twórczego, możliwości wdrożenia treningu twórczości w nurt wychowania przez sztukę oraz uznania autorskiego treningu twórczości za zasadne i cenne narzędzie tegoż wychowania.

B) ZESZYTY METODYCZNE

1. Olczak M. (2008), *Metoda rozwiązywania zadań Geore`a Polya i technika T3/ZOOM*. Zeszyty Metodyczne Przeglądu Edukacyjnego, Nr 21. WODN, Łódź.
2. Olczak M. (2009), *Technika T3/ZOOM i metoda projektów*. Zeszyty Metodyczne Przeglądu Edukacyjnego, Nr 24/1. WODN, Łódź.
3. Olczak M. (2009), *Technika T3/ZOOM i metoda projektów*. Zeszyty Metodyczne Przeglądu Edukacyjnego, Nr 24/2. WODN, Łódź

M. Olczak .7.

C) ĆWICZENIA DO ZESZYTÓW/ KSIĄŻEK Z ĆWICZENIAMI

1. Ćwiczenia do książki „Reguły twórczości”, A. Góralski, Warszawa, Wydawnictwo SCHOLAR (2006), (ISBN 83-855838-62-7)
2. Ćwiczenia do książki „*Odkrycie podmiotowości*” (red.) L. Frydzińska-Świątczak, M. K. Stasiak, Łódź, Drukarnia Akademicka IPT (2002), (ISBN 83-87814-58-X)
3. Ćwiczenia do zeszytu z ćwiczeniami dla studentów „*Działania twórcze. Twórczość wspomagająca rozwój*” Łódź, Drukarnia Akademicka IPT (2001), (ISBN 83-87814-70-9)

D) PISMA NAUKOWE I POZYCJE REDAGOWANE (wydane po doktoracie, po 2004 roku)

1. Olczak M. (2006), *Kształcąca i wychowawcza rola wyobraźni twórczej*. (w:) „Edukacja Zdrowotna”, Nr 2/2006. Łódź
2. Olczak M. (2006), *Wyobraźnia pedagogiczna*. (w:) „Edukacja Zdrowotna”, Nr 2/2006. Łódź.
3. Olczak M. (2007), *Wychowanie estetyczne. Wychowanie przez i do sztuki*. (w:) „Edukacja Zdrowotna”, Nr 1/2007. Łódź.
4. Olczak M. (2007), *Współczesne teorie wychowania a wychowanie przez sztukę*. (w:) „Edukacja Zdrowotna”, Nr 1/2007. Łódź.
5. Olczak M. (2007), *Koło Naukowe Edukacji i Terapii przez Sztukę QUAERO*. (w:) „Edukacja Zdrowotna”, Nr 1/2007. Łódź.
6. Olczak M. (2007), *Prospicito 2006 – plener Koła Naukowego Edukacji i Terapii przez Sztukę Quaero*. (w:) „Edukacja Zdrowotna”, Nr 1/2007. Łódź.
7. Olczak M. (2007), *Graffiti w trzech aktach*. (w:) „Edukacja Zdrowotna”, Nr 1/2007. Łódź.
8. Olczak M. (2007), *Twórczość we współczesnych teoriach pedagogicznych*. Cz.I, (w:) „Przegląd Edukacyjny”, Nr 4(61). Łódź.
9. Olczak M. (2007), *Twórczość we współczesnych teoriach pedagogicznych*. Cz.II, (w:) „Przegląd Edukacyjny”, Nr 5(62). Łódź.
10. Olczak M. (2007), *Uniwersytet jako uniwersum i obowiązujące w nim prawa*. (w:) Postawa uniwersalistyczna. Przesłanki, zasady, formy, wartości i ograniczenia. Materiały X Międzynarodowej Konferencji PTU, (red.) A. Góralski. Warszawa, Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Uniwersalizmu.
11. Olczak M. (2007), *T3/ZOOM – nową i skuteczną techniką dostrzegania problemów*. (w:) „Kwartalnik Edukacyjny”, Nr 3(50). Rzeszów.
12. Olczak M. (2008), *T3/ZOOM – technika i jej zastosowanie*. (w:) „Edukacja i Dialog”, Nr 06/2008(100). Warszawa, (s.32-36).

M. Olczak

13. Olczak M. (2008), *Nakaz kształcenia woli zdolnych*. (w:) *Uczeń zdolny wyzwaniem współczesnej edukacji*. (red.) J. Łaszczyk, M. Jabłonowska. Warszawa, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, (s.99-110).
14. Olczak M. (2008), *Pedagogika twórczości w świetle raportów*. (w:) „Przegląd Edukacyjny”, Nr 3(65). Łódź, (s.2-5).
15. Olczak M. (2009), *Techniki samodoskonalenia lidera w perspektywie sokratejskiego i prometejskiego samowychowania*. (w:) „Edukacja i Dialog”, Nr 01/2009(204). Warszawa, (s.8-18).
16. Olczak M. (2009), *W stronę uniwersalizmu*. (w:) „Przegląd Edukacyjny”, Nr 1(68). Łódź, (s.2-5).
17. Olczak M. (2009), *Wychowanie do egzystencjalnej komunikacji i dialogu*. (w:) „Edukacja i Dialog”, Nr 03/2009(206). Warszawa, (s.42-48).
18. Olczak M. (2009), *Kwalifikacje i kompetencje nauczyciela*. (w:) „Edukacja i Dialog”, Nr 04/2009(207). Warszawa, (s.24-28).
19. Olczak M. (2009), *Zdolność dostrzegania problemów – prezentacja T3/ZOOM – techniki dostrzegania problemów i zadań poznawczych*. (w:) *Zdolności i twórczość jako perspektywa współczesnej edukacji*. (red.) J. Łaszczyk, M. Jabłonowska. Warszawa, Wydawnictwo Universitas Rediviva, (s.205-215).
20. Olczak M. (2009), *Twórczość w nauce*. (w:) „Przegląd Edukacyjny”, Nr 3/4(70/71). Łódź, (s.2-4).
21. Olczak M. (2009), *Rozwiąż i rozwijaj się twórczo*. (w:) „Przegląd Oświatowy”, Nr 17 (397). Gdańsk, (s.13-14).
22. Olczak M. (2009), *W poszukiwaniu metod służących realizacji wychowania przez sztukę*. (w:) „Przegląd Edukacyjny”, Nr 5(72). Łódź, (s.2-6).
23. Olczak M. (2009), *Postulaty uniwersalizmu*. (w:) *Uniwersalizm i twórczość*. (red.) J. Łaszczyk. Warszawa, Wydawnictwo Universitas Rediviva, (s.148-157).
24. Olczak M. (2010), *Postawa twórcza w koncepcji twórczego życia Bogdana Suchodolskiego*. (w:) „Przegląd Edukacyjny”, Nr 1(73). Łódź, (s.2-3).
25. Olczak M. (2010), *Twórczość w kontekście procesu artystycznego*. (w:) „Kwartalnik Edukacyjny”, Nr 3(62). Rzeszów, s.20-31.

M. Olczak 9

26. Olczak M. (2010), *Sztuka bycia uniwersalistą*. (w:) Wymiary społeczne postawy uniwersalistycznej. Europa wspólnotą wspólnot. Materiały XII Międzynarodowej Konferencji PTU, (red.) A. Góralski. Warszawa, Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Uniwersalizmu.
27. Olczak M. (2011), *Humanistyczna wizja wychowania przez pracę, technikę i wychowania ogólnotechnicznego*. (w:) „Edukacja ustawiczna dorosłych”, Nr 1(72)/2011. Radom, s.79-88.
28. Olczak M. (2011), *Wizje przemian edukacyjnych a kwalifikacje i kompetencje zawodowe nauczyciela*. (w:) Wokół problematyki zdolności. (red.) J. Łaszczyk, M. Jabłonowska. Warszawa, Wydawnictwo Universitas Rediviva, (s.248-255).
29. Olczak M. (2011), *Zbliżenie uniwersalizmu i idei ekologicznych*. (w:) „Edukacja Humanistyczna. Półrocznik myśli społeczno-pedagogicznej”, Nr 1(24)/2011. Szczecin, Wyższa Szkoła Humanistyczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej
30. Olczak M. (2012), *Kreatywność nauczyciela akademickiego (na podstawie idei innowacyjności Romana Schulza)*. (w:) „Nauka i Szkolnictwo Wyższe”, Nr 1/39/2012. Warszawa, Zakład Ewaluacji i Studiów nad Edukacją, Instytut Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, (s.162-172).
31. Olczak M. (2013), *Ideal na miarę współczesności. Rola uniwersytetów*. (w:) Europejczyk twórcą cywilizacji, rozwoju i postępu. Materiały XIV Międzynarodowej Konferencji PTU, (red.) A. Góralski. Warszawa, Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Uniwersalizmu.
32. Olczak M. (2013), *Zasady dydaktyki twórczości*. (w:) Uczeń zdolny i jego edukacja. Koncepcje. Badania. praktyka. (red.) M. Jabłonowska. Warszawa, Wydawnictwo Universitas Rediviva, (s.88-95).
33. Olczak M. (2013), *EQ w zarządzaniu organizacją. Scenariusze zajęć dla studentów wydziałów organizacji i zarządzania*. (w:) „Zarządzanie i Edukacja”, Nr 87 – marzec/kwiecień 2013. Warszawa, Wydawnictwo Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego, (s.81-110).

7. Programy autorskie

- 2010 – opracowanie, wdrożenie i prowadzenie programu autorskiego: *Psychologia miasta* (wykłady) dla kierunku Gospodarka przestrzenna, Politechnika Łódzka

M. Ołczak 10

- 2010 – opracowanie, wdrożenie i prowadzenie programu autorskiego: *Psychologia* (wykłady i ćwiczenia) dla kierunku Towaroznawstwo, Politechnika Łódzka
- 2010 – opracowanie, wdrożenie i prowadzenie programu autorskiego: *Socjologia* (wykłady i ćwiczenia) dla kierunku Towaroznawstwo, Politechnika Łódzka
- 2007/2011 – opracowanie, wdrożenie i prowadzenie programów autorskich z poniżej podanych przedmiotów (wykłady i ćwiczenia) dla kierunku Pedagogika, Wyższa Szkoła Kupiecka w Łodzi i oddział zamiejscowy w Koninie:
- *Wprowadzenie do pedagogiki*
 - *Kierunki współczesnej pedagogiki*
 - *Wychowanie przez sztukę*
 - *Pedagogika zabawy*
 - *Animacja społeczno-kulturalna*
 - *Podstawy statystyki w badaniach pedagogicznych*
 - *Autoprezentacja*
- 2005/2008 – opracowanie, wdrożenie i prowadzenie programów autorskich z poniżej podanych przedmiotów (wykłady i ćwiczenia) dla kierunku Pedagogika, Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej w Łodzi:
- *Współczesne teorie wychowania*
 - *Wychowanie przez sztukę*
 - *Wiedza o kulturze*
 - *Arteterapia*
 - *Aktywność twórcza*
 - *Komunikacja interpersonalna*
- 2007 – pomysłodawca *Letniej Akademii Kreatywności*, projekt autorski zajęć z zakresu *aktywności twórczej, komunikacji interpersonalnej*, główny prowadzący zajęcia dla studentów Wyższej Szkoły Edukacji Zdrowotnej w Łodzi (Bukowina Tatrzańska)
- 2007 – pomysłodawca pleneru *Prospicio*, projekt autorski zajęć z zakresu *pedagogiki zabawy*, główny prowadzący zajęcia dla studentów Wyższej Szkoły Edukacji Zdrowotnej w Łodzi (Bukowina Tatrzańska)
- 2007 – organizator happeningu dla I roku studiów stacjonarnych z okazji Międzynarodowego Dnia Studenta (Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej w Łodzi)
- 2006 – pomysłodawca pleneru *Prospicio*, projekt autorski zajęć z zakresu *aktywności twórczej, inteligencji emocjonalnej, komunikacji interpersonalnej*, główny prowadzący zajęcia dla studentów Wyższej Szkoły Edukacji Zdrowotnej w Łodzi (Bukowina Tatrzańska)

M. Orłowski 11

- 2006 – organizator happeningu dla I roku studiów stacjonarnych z okazji Międzynarodowego Dnia Studenta (Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej w Łodzi)
- 2003 – opracowanie, wdrożenie i prowadzenie programu autorskiego: *Działania Twórcze*; Gimnazjum Umiejętności Twórczych w Łodzi
- 2002 – opracowanie, wdrożenie i poprowadzenie *sesji warsztatowej z zakresu rozwijania i kształcenia dyspozycji twórczych dla nauczycieli różnych przedmiotów szkół podstawowych, gimnazjalnych, licealnych okręgu warszawskiego*; Wyższa Szkoła Pedagogiki Specjalnej w Warszawie (Konstancin)
- 2001 – poprowadzenie warsztatu dla młodzieży z Danii goszczącej w Polsce, w ramach wymiany młodzieży, pt.: *Look ...and listen to yourself, Think it over ... and decide, Pass it on ... and let your work be inspiration for others*; Liceum Ogólnokształcące Umiejętności Twórczych w Łodzi
- 2001 – współpraca przy wydaniu podręcznika i zeszytu ćwiczeń dla studentów Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi: *Działania twórcze. Twórczość wspomagająca rozwój*, (red.) W. Karolak
- 2001 i 2000 – pomysłodawca i redakcja książeczek dla uczniów Liceum Ogólnokształcącego Umiejętności Twórczych w Łodzi: *Eseje o sztuce, twórczości i pięknie...*, *Z dziejów sztuki... i zajęć twórczych*
- 1998 – opracowanie, wdrożenie i prowadzenie programu autorskiego: *Działania Twórcze* dla Liceum Ogólnokształcącego Umiejętności Twórczych w Łodzi
- 1997 – opracowanie, wdrożenie i prowadzenie programu autorskiego: *Twórcze Rozwiązywanie Problemów* dla Podyplomowych Studiów Pedagogiki Twórczości; Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi
- 1997 – opracowanie, wdrożenie i prowadzenie projektu autorskiego *zajęć plastycznych dla dzieci w wieku przedszkolnym* dla Lingwistycznego Przedszkola nr 1 w Łodzi
- 1996 – opracowanie, wdrożenie i prowadzenie programu autorskiego dla studentów: *Działania twórcze* dla Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej, dla Wydziałów: Informatyka, Zarządzania i marketing, Filologia angielska, Filologia niemiecka
- 1996 – opracowanie, wdrożenie i poprowadzenie *sesji warsztatowej z zakresu kształcenia dyspozycji twórczych* dla studentów Wydziału Zarządzania Politechniki Lubelskiej; organizator: Koło Naukowe Heurystyki przy Wydziale Zarządzania i Podstaw Techniki Politechniki Lubelskiej; Kazimierz Dolny

M. Orłowski

1994 – opracowanie, wdrożenie i prowadzenie programu autorskiego *opartego na metodzie synektycznej* w ramach przedmiotu: Plastyka, dla klas IV-VIII; Szkoła Podstawowa nr 30 w Łodzi

8. Udział w projektach

2013 – XIII Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki, organizowany przez Łódzkie Towarzystwo Naukowe; odczyt: *Kurohelikopter – zabawa wyobraźnią* (Politechnika Łódzka)

2012 – XII Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki, organizowany przez Łódzkie Towarzystwo Naukowe; odczyt: *Twórczy wymiar pracy i organizacji* (Politechnika Łódzka)

2010 – projekt: „Podyplomowe studia techniczne dla przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw”, realizowany na podstawie umowy nr WND-POKL.02.01.01-00-586/09, kierunek studiów: „Menedżer technologii smaku”; projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego; realizacja zajęć: *Zarządzanie sobą w czasie* (Politechnika Łódzka)

2010 – projekt: „Podyplomowe studia techniczne dla przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw”, realizowany na podstawie umowy nr UDA-POKL.02.01.01-00-585/09, kierunek studiów: „Zarządzanie w organizacji”; projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego; realizacja zajęć: *Zarządzanie stresem* (Politechnika Łódzka)

2010 – projekt „Innowacyjna dydaktyka bez ograniczeń – zintegrowany rozwój politechniki Łódzkiej – zarządzanie Uczelnią, nowoczesna oferta edukacyjna i wzmacniania zdolności do zatrudnienia, także osób niepełnosprawnych”, realizowany na podstawie umowy nr UDA-POKL.04.01.01-00-179/08-00, kierunek studiów: „Automatyka i Robotyka”; projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego; przygotowanie materiałów dla przedmiotu *Wybrany przedmiot humanistyczny – Podstawy psychologii i socjologii* w ramach zadania nr 32 – „Dostosowanie kierunku Automatyka i Robotyka do prowadzenia studiów niestacjonarnych (z wykorzystaniem e-learningu)” (Politechnika Łódzka)

2004 – uczestniczenie w międzynarodowym programie: *Program Socrates – Comenius*, którego celem jest podniesienie poziomu i wzmocnienie europejskiego wymiaru edukacji szkolnej poprzez wspieranie międzynarodowych projektów partnerskiej współpracy szkół oraz działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia i kwalifikacji kadry bezpośrednio zaangażowanej w edukację szkolną (program prowadzony za pomocą Internetu w języku angielskim) (Liceum Umiejętności Twórczych w Łodzi)

M. R. G. 13

9. Współorganizowanie i prowadzenie konferencji naukowych

2007-2008 – współorganizowanie i prowadzenie konferencji naukowej:

- *Sztuka komunikowania (się)* (organizator WSEZ)

2006-2007 – współorganizowanie i prowadzenie konferencji naukowych:

- *Edukacja i terapia przez sztukę* (organizator WSEZ)
- *Dziecko niepełnosprawne – emancypacja i socjalizacja* (organizator WSEZ)
- *Współczesne poradnictwo wobec zagrożeń i patologii* (organizator WSEZ)

2005-2006 – współorganizowanie i prowadzenie konferencji naukowych:

- *Uczeń z dysfunkcjami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – wymogi, a sposoby realizacji* (organizator WSEZ)
- *Diagnoza i projektowanie w resocjalizacji* (organizator WSEZ)

10. Pełnione funkcje

2012/2013 – opiekun grupy, kierunek *Towaroznawstwo*, Politechnika Łódzka

2007 – pomysłodawca *Letniej Akademii Kreatywności* i główny prowadzący zajęcia dla studentów (Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej w Łodzi)

2007 – pomysłodawca i główny prowadzący plener *Prospicio* dla studentów (Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej w Łodzi)

2007 – organizator happeningu dla I roku studiów stacjonarnych z okazji Międzynarodowego Dnia Studenta (Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej w Łodzi)

2006 – pomysłodawca i główny prowadzący plener *Prospicio* dla studentów (Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej w Łodzi)

2006 – organizator happeningu dla I roku studiów stacjonarnych z okazji Międzynarodowego Dnia Studenta (Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej w Łodzi)

2006-2007 – opiekun roku (studia stacjonarne) (Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej w Łodzi)

2005-2006 – współtworzenie Kwartalnika Naukowego *Edukacja Zdrowotna* WSEZ w Łodzi (Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej w Łodzi)

M. Orsz. 14

2005-2007 – założyciel i opiekun Koła Naukowego *Edukacji i Terapii przez Sztukę QUAERO*
(Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej w Łodzi)

11. Członkostwo

2008/aktualnie – członek Polskiego Towarzystwa Uniwersalizmu

12. Nagrody

2010 – List gratulacyjny i nagroda pieniężna Dziekana Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Łódzkiej za aktywną pracę organizacyjno-dydaktyczną w roku akademickim 2009-2010

13. Znaczące dla kariery zawodowej i zainteresowań naukowych wydarzenia

Uczęszczałam do Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych (obecnie: Zespół Sztuk Plastycznych im. Tadeusza Makowskiego), studiowałam na Wydziale Wychowania Plastycznego w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Pięknych (obecnie: Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego).

Po ukończonych studiach podjęłam pracę zawodową w Szkole Podstawowej nr 30 (1992-1993) na stanowisku nauczyciela plastyki, gdzie prowadziłam zajęcia programowe z wykorzystaniem metody synektycznej W. J. J. Gordona. Jako nauczyciel plastyki pracowałam również w Szkole Podstawowej nr 120 (1994-1995), by ponownie stawić się w Szkole Podstawowej nr 30 (2005-2006). Prowadziłam również zajęcia plastyczne w Przedszkolu Lingwistycznym (1997-1998).

Znaczącym dla mojego rozwoju naukowego i zawodowego był VI Zjazd Filozoficzny w Toruniu (1995). Uczestnicząc w obradach Sekcji Metodologii Twórczości poznałam osobiście prof. Andrzeja Góralskiego. Szczególnie zainteresowana heurystyką podjęłam studia podyplomowe na Studiach Podyplomowych w zakresie Pedagogiki Myślenia Twórczego organizowanych przez Zakład Metodologii i Pedagogiki Twórczości Instytutu Pedagogiki na Wydziale Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, a prowadzonych m.in. przez prof. Andrzeja Góralskiego, dr hab. Jana Łaszczyka, dr hab. Krystynę Najder-Stefaniak.

Studia podyplomowe zostały przeze mnie ukończone w 1996 roku napisaniem (współ z mgr Anetą Kotlicką) pracy pt. *Plastyka w menedżerskim treningu twórczości*, której promotorem był prof. Andrzej Góralski. W pracy przedłożono zestaw ćwiczeń kształtujących wybrane umiejętności myślenia twórczego dla menedżerów, a wśród nich:

M. Orłowski 15

- oryginalności myślenia,
- zdolności przewycięzania nawyków myślowych,
- giętkości i zdolności dopasowania się do nowych faktów i okoliczności,
- zdolności analizy,
- zdolności syntezy,
- pomysłowości i zmyślności.

Ostateczna forma zadań treningowych była wynikiem przemyślenia rezultatów próbnych, a także konsultacji ze specjalistami od treningu twórczości, pedagogami i menedżerami.

Innowacyjność autorskiego treningu polegała na wykorzystaniu w nim jako narzędzia plastyki. Działania plastyczne, do których nakłania się rozwiązujących ćwiczenia, oparte są głównie o konstruowanie lub analizowanie przedstawień obrazowych za pomocą jakości plastycznych (kształt, barwa, kontrast, zasady kompozycji) jako pozawerbalnych środków wypowiedzi. Dzięki temu narzędziu (plastyce) zwiększa się skuteczność kształcenia umiejętności twórczych.

W niedługim czasie po ukończeniu studiów podyplomowych zgłosiłam się do prof. Andrzeja Góralskiego z prośbą o możliwość podjęcia pracy doktorskiej pod Jego kierunkiem. Ówczesna praca zawodowa w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej (obecnie: Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna) (1996-2004), na Podyplomowych Studiach Pedagogiki Twórczości w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej (1997-1999) Liceum Ogólnokształcącym Umiejętności Twórczych (1998-2005), Gimnazjum Umiejętności Twórczych (2003-2005), gdzie prowadziłam autorskie programy do przedmiotu: Działania twórcze, dostarczyły mi wielu doświadczeń zawodowych oraz w przypadku WSH-E były płaszczyzną dla prowadzonych na rzecz doktoratu badań.

Rozprawa doktorska pt. *Trening twórczości jako współczesna i efektywna forma wychowania przez sztukę* dotyczyła sprawdzenia skuteczności oddziaływania, kształcenia i rozwijania dyspozycji związanych z myśleniem twórczym dzięki autorskiemu treningowi twórczości – Treningowi Myślenia Twórczego, możliwości wdrożenia treningu twórczości w nurt wychowania przez sztukę oraz uznania autorskiego treningu twórczości za zasadne i cenne narzędzie tegoż wychowania.

Przedstawiony Trening Myślenia Twórczego jest *współczesną* formą wychowania przez sztukę. Różni się on znacznie od tradycyjnych treningów, jeśli przyjąć, że znaczący dla tego rodzaju przedsięwzięć jest cel (nauczyć myśleć), jak również ze względu na decydujący środek wypowiedzi (ekspresję twórczą). Za współczesnością Treningu przemawia także fakt, iż łączy się on i realizuje zasadniczy postulat teorii wychowania estetycznego, ten mianowicie, iż kształtuje całego człowieka poprzez wykorzystanie wszystkich atrybutów sztuki (wychowawcze funkcje sztuki), a ponadto, kształci podstawową umiejętność człowieka – myślenie (etapowość treningu podporządkowana strukturze czynności myślenia). Zarazem Trening uzupełnia układ organizacyjny wychowania estetycznego, kierując swoje oddziaływanie do osób dorosłych.

Trening Myślenia Twórczego jest *efektywną* formą wychowania przez sztukę. Badania ilościowe i jakościowe w pełni to potwierdzają. Techniki testowe zastosowane do pomiaru

M. D. S. 16

początkowego i końcowego dobrano kierując się odpowiedzialnością i rzetelnością przyszłych wyników. Jednocześnie dostrzega się elementy sprzyjające efektywności takie, jak: wprowadzenie słowne do ćwiczeń, „spontaniczną” twórczość werbalną, wpływ ekspresji plastycznej na werbalną lub odwrotnie czy atmosferę zabawy.

Trening Myślenia Twórczego jako współczesna i efektywna forma wychowania przez sztukę swoją współczesnością i efektywnością plasuje się wśród przedsięwzięć twórczych. Trening jest nowy – jest bowiem propozycją „kształcącą” a nie „rekreacyjną”, nie rezygnuje z pierwiastków „intelektualnych”, z „intensywnej nauki i pracy”. Jest też „wartością weryfikowalną”, czego dowodzą przeprowadzone badania i osiągnięte pozytywne rezultaty. Warto w tym miejscu nadmienić, że w niektórych kwestiach TMT jest podobny do tych treningów uznanych za klasyczne, co nie umniejsza jego wartości jako przedsięwzięcia twórczego – nowego i cennego.

Praca została pozytywnie zrecenzowana przez prof. dr hab. Irenę Wojnar (Uniwersytet Warszawski) i dr hab. Witolda Dobrołowicz, prof. Akademii Pedagogiki Specjalnej, i obroniona w 2004 roku.

Autorski trening twórczości TMT został włączony do zajęć: Działania twórcze (WSH-E) jako narzędzie kształcenia i rozwijania umiejętności myślenia twórczego.

Następnie podjęłam pracę w Wyższej Szkole Edukacji Zdrowotnej (obecnie: Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej i Nauk Społecznych) (2005-2008), gdzie prócz wielu przedmiotów prowadziłam przedmiot: Pedagogika twórczości, obejmujący zagadnienia teorii pedagogiki i dydaktyki twórczości oraz treningi twórczości. Prezentowane studentom ćwiczenia treningowe pochodziły m.in. z mojego autorskiego treningu TMT.

Będąc pomysłodawcą, założycielem i głównym prowadzącym zajęcia Koła Naukowego *Edukacji i Terapii przez Sztukę QUAERO* (Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej) (2005-2007) również sięgałam do ćwiczeń autorskiego treningu.

W WSEZ wprowadzono do programu przedmiot: Projektowanie działań edukacyjnych, którego ideą było kształcenie studentów w projektowaniu przedsięwzięć edukacyjnych metodą projektów. W tok tych zajęć wprowadziłam autorską technikę T3/ZOOM. Technika ta służy dostrzeganiu problemów i zadań poznawczych i polega na penetrowaniu sytuacji wyjściowej dzięki dwóm perspektywom, nazwanym: „szkło powiększające” i „obiektyw szerokokątny”, i trzech wglądom w każdej z perspektyw: „to, co widać na pierwszy rzut oka”, „to, co mniej widoczne”, „to, czego nie widać, a na pewno jest”. Technikę włączyłam do metody projektów: do pierwszego jej etapu – przygotowanie, w którym to etapie jedną z czynności uczniów (w moim przypadku: studentów) było poszukiwanie tematu do przyszłego opracowania go metodą projektów.

Wcześniej autorska technika T3/ZOOM została parokrotnie zaproponowana uczniom Szkoły Podstawowej nr 30 (Łódź), uczęszczającym na zajęcia koła plastycznego, oraz uczniom Liceum Ogólnokształcącego nr 1 (Łódź) podczas zajęć z filozofii.

Skuteczność techniki w dostrzeganiu problemów, będących przyszłymi tematami do zrealizowania metodą projektów, dały podstawy opracowania badań wstępnych w pracy habilitacyjnej. Badania wstępne pracy habilitacyjnej dotyczyły ponadto sprawdzenia skuteczności w generowaniu problemów dzięki T3/ZOOM w przypadku, gdy poszukującymi problem są studenci studiów niestacjonarnych, kwalifikowani jako dorośli, czyli osoby

M. Orłowski 17

powyżej 25 r.ż., i w przypadku, gdy studenci dokonują losowego wyboru sytuacji wyjściowej. Ten drugi przypadek zaaranżowałam na WSEZ oraz wśród studentów APS, na zajęciach seminaryjnych, prowadzonych przez dr hab. Jana Łaszczyka.

Technikę T3/ZOOM wprowadziłam w tok zajęć Pleneru *Prospicio*, organizowanego dla studentów WSEZ przez Koło Naukowe *Edukacji i Terapii przez Sztukę QUAERO*, którego to pleneru jestem również pomysłodawcą i głównym prowadzącym zajęcia. Za pośrednictwem techniki studenci poszukiwali problemów, które znajdowały rozwiązanie w dyskusji.

Pod koniec czasu zatrudnienia w WSEZ podjęłam pracę w Wyższej Szkole Kupieckiej (2007-2011). Podczas zajęć z przedmiotu: Pedagogika zabawy, do jednego z ćwiczeń zastosowałam T3/ZOOM, by studenci mogli doszukiwać się problemów w zagadnieniach związanych z pedagogiką zabawy.

W roku 2008 podjęłam pracę na Politechnice Łódzkiej. Na PŁ należę do grona wykładowców Zakładu Nauk Humanistycznych Instytutu Nauk Społecznych i Zarządzania Technologiami, przynależnego do Wydziału Organizacji i Zarządzania, początkowo jako starszy wykładowca, obecnie jako adiunkt.

Prowadzone zajęcia z tzw. „przedmiotów humanistycznych” wzbogacam zagadnieniami związanymi z metodologią twórczości – przedstawiam treningi twórczości, m.in. autorski trening TMT, oraz metody i techniki twórczego rozwiązywania problemów, w tym technikę T3/ZOOM.

Technikę T3/ZOOM włączyłam również w tok zajęć seminaryjnych prowadzonych przez wykładowców z różnych wydziałów PŁ, dzięki czemu mogłam prowadzić dalsze badania (badania właściwe) na rzecz pracy habilitacyjnej.

Pozyskane tymi sposobami wyniki pozwoliły mi rozstrzygnąć kwestie związane m.in. z porównaniem T3/ZOOM z innymi technikami dostrzegania problemów, co do skuteczności generowania problemów i zadań poznawczych, oraz z następstwami, jakie niesie ze sobą wygenerowanie dzięki T3/ZOOM zadania poznawczego: czy odszukane przy użyciu T3/ZOOM zadanie poznawcze może stać się myślą przewodnią, tematem pracy licencjackiej.

Praca habilitacyjna była prowadzona przeze mnie samodzielnie, badania przeprowadziłam rzetelnie (powtórne badanie właściwe nadzorowane było przez kierownika ZNH, prof. zw. dr hab. Krzysztofa Baranowskiego), starannie dobrałam do badań niezależnych jurorów. Praca ta nie powstałaby jednak, gdyby nie wsparcie, pomoc i dyskretny nadzór merytoryczny prof. Andrzeja Góralskiego. To Profesorowi głównie zawdzięczam mój rozwój naukowy, Studium Podyplomowym i Akademii Pedagogiki Specjalnej.